

сформованого бренду. Для більшої ефективності необхідно інвестувати фінансові та інтелектуальні ресурси у вже прийнятий та затверджений туристичний бренд країни та грамотно його пропагувати, рекламувати та просувати у світі шляхом презентацій та різноманітних рекламних кампаній при проведенні міжнародних конкурсів, спортивних змагань, що транслюються міжнародними ЗМІ, а також при гастрольях українських колективів за кордоном та участь українців в роботі міжнародних форумів.

Якщо Україна прагне стати привабливою туристичною державою, одним із основних завдань рекламної стратегії повинна бути підтримка та розвиток бренду «Україна» як на національному, так і на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Казак О.О. Корольов А.О. Організаційні передумови розвитку внутрішнього туризму в Україні / Казак О.О. Корольов А.О.// Управління туристичною індустрією: методологія і практика. Збірник наукових праць. – Полтава: Видавництво «Копіцентр», 2016.– С.17-18

Калініна Л. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри культурно-дозвілєвої діяльності
ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗМІСТІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЄВОЇ СФЕРИ

Проблема якісної підготовки майбутніх працівників для культурно-дозвілєвої сфери сьогодні є дуже актуальною. Оптимізація цього процесу ускладнюється специфічними особливостями навчання дорослої людини [2, с. 273] і потребує використання нових форм та методів, які б забезпечували ефективний розвивальний та формувальний вплив, зокрема використання у навчальному процесі інтерактивних технологій.

Інтерактивне навчання – це процес, коли той, хто навчається є учасником, який щось здійснює: говорить, управляє, моделює, пише, малює тощо, він виступає не тільки слухачем, спостерігачем, а й бере активну участь у тому, що відбувається [4, с. 6].

В останні роки на Україні спостерігається тенденція широкого впровадження інтерактивних видів навчання у всі сфери практик: освіту, соціальну роботу, правоохоронну та управлінську діяльність.

Слід зазначити, що нові інноваційні педагогічні технології розробляються у теоретичному й дидактичному аспектах, активно вивчається зарубіжний

досвід впровадження науково-практичних інноваційних педагогічних розробок.

Обраний напрям дослідження відповідає тематиці науково-дослідної теми кафедри культурно-дозвілєвої роботи Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв: «Розвиток професійних компетентностей майбутніх фахівців культурно-дозвілєвої сфери в умовах європейської трансформації».

Поява, розвиток та впровадження інтерактивних методів у систему вищої освіти обумовлено тим, що сьогодні перед сучасною освітою постали нові завдання: не тільки дати студентам знання, а й забезпечити формування й розвиток їх пізнавальної діяльності та здібностей, творчого мислення, умінь і навичок самостійної розумової праці. Виникнення нових завдань обумовлено також і бурхливим розвитком інформатизації. Якщо раніше знання та навички, здобуті під час навчання у ВНЗ, можна було використовувати протягом довгого часу, а іноді й протягом усієї трудової діяльності, то під час інформаційного спалаху їх необхідно постійно оновлювати та вдосконалювати.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності студентів. Ця форма має конкретні та прогнозовані цілі. Однією з таких цілей є створення комфортних умов навчання, за яких студент відчуває свою успішність, підвищує власний інтелектуальний рівень, що робить процес навчання продуктивним.

В основу інтерактивного навчання покладено принцип безпосередньої участі, який зобов'язує викладача зробити кожного студента суб'єктом навчально-виховного процесу, який шукає шляхи і засоби вирішення проблем. Інтерактивні форми та методи навчання дозволяють формувати знання, уміння й навички шляхом залучення студентів до активної навчально-пізнавальної діяльності.

Термін «інтерактивне навчання» відносно новий, до наукового обігу його ввів у 1975 році німецький дослідник Ганс Фріц. Він визначив мету інтерактивного процесу, яка полягає у зміні і поліпшенні моделей поведінки учасників. На думку вченого мета інтерактивного процесу – це зміна і покращення моделей поведінки всіх його учасників. Аналізуючи власні реакції та реакції партнера, учасник змінює свою модель поведінки і свідомо засвоює її, що дозволяє говорити про інтерактивні методи як процес інтерактивного навчання [6, с. 46]. «Інтерактив» у перекладі з англійської – «inter» - взаємний, «act» - діяти) означає взаємодіяти. Інтерактивний метод – це спосіб взаємодії через бесіду, діалог [3, с. 53].

Інтерактивні технології навчання найбільш ефективно забезпечують комунікативні зв'язки суб'єктів освітнього процесу, сприяють утвердженню партнерських відносин. Слід зазначити, що в освіті дорослих застосування інтерактивних технологій базується на андрогіній моделі інтерактивного

навчання з урахуванням андрогічних принципів навчання і відповідних засобів їх реалізації [1].

Застосування інтерактивної моделі передбачає моделювання різних життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми. Зникає домінування якогось учасника навчального процесу або якоїсь ідеї. З об'єкту впливу студент перетворюється на суб'єкт взаємодії, він сам бере активну участь у процесі навчання, враховуючи свої індивідуальні можливості [2, с. 45].

Вченими доведено, що людина запам'ятовує: 10% прочитаного, 20% почутого, 30% побаченого 50% почутого и побаченого, 80% вимовленого і 90% При такому підході акцент ставиться на вимовленого та виконаного [3,с. 35].

Науковцями та практиками доведено й підтверджено, що інтерактивна освіта стимулює пізнавальну діяльність і сприяє формуванню у студентів певних компетентностей:

- оволодіння етапами навчальної діяльності;
- розвиток критичного мислення;
- зростання впевненості у власних силах;
- розвиток самостійності;
- укріплення позитивної «Я-концепції»;
- розвиток креативності;
- розвиток організаторських і комунікативних здібностей;
- формування відповідних життєвих і професійних компетенцій;
- створення атмосфери співробітництва й ефективної взаємодії;
- зростання успішності [5].

Усе вище викладене, дозволяє визначити такі відмінні особливості інтерактивного навчання:

- вимушена активізація мислення, тобто створення такої навчальної ситуації, коли студент вимушений бути активним, незалежно від того, бажає він цього чи ні;
- залучення студентів у навчальний процес, тобто їх активність повинна бути тривалою, а не короткостроковою чи епізодичною;
- період активної роботи кожного члена навчальної групи має бути співрозмірним з періодом діяльності викладача, тобто активність студента повинна мати таку ж тривалість, як і активність викладача;
- самостійне творче вироблення рішень навчальною групою, мікрогрупами та в процесі виконання індивідуальних завдань;
- підвищений ступінь мотивації та емоційності;
- постійна взаємодія навчальної групи і викладача за допомогою прямих та зворотних зв'язків [4, с. 39].

Підкреслимо, що інтерактивне навчання принципово відрізняється від традиційного, сприяє формуванню глибокої мотивації, надає можливість

інтелектуального та творчого саморозвитку, вияву ініціативи, розвиває комунікативні вміння. Тому використання даного виду навчання є невід'ємною частиною процесу професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах культури і мистецтв.

Для цього на практичних заняттях організовується індивідуальна, парна й групова робота, студентам пропонуються рольові ігри та ігрове проектування, надається можливість набуття навичок роботи з документами та різними джерелами інформації, використовуються різні творчі завдання, у подальшому студенти мають можливість здійснювати роботу над навчальними творчими проектами.

Основні критерії такої інтерактивної моделі навчання полягають в наступному: можливість неформальної дискусії, вільного викладення матеріалу, збільшення ініціативи студентів, посилення мотивації, наявність групових завдань, вирішення яких потребує колективних зусиль.

Форми та методи інтерактивного навчання дозволяють застосовувати нову педагогічну етику спілкування викладача та студентів (принцип творчого співробітництва), використовувати діалог як домінуючу форму співпраці, що сприяє формуванню у студентів умінь вільно обмінюватися думками, моделювати життєві ситуації та орієнтації на творчий розвиток.

Вивчення досвіду роботи з даного напрямку та особистий досвід роботи свідчить про те, що інтерактивні заняття сприяють вдосконаленню особистісної сфери кожного студента під час проведення інтерактивних занять, зниженню рівня агресії та конфліктності, підвищенню професійної компетентності, мотивації, та загалом прискорюють процес навчання: закріплення отриманих теоретичних знань через оволодіння практичними вміннями і навичками.

До інтерактивних методів навчання відносяться і навчальні тренінги. Такі форми занять мають суттєві відмінності від інших видів навчальних занять. Аналіз особистої практики проведення тренінгових занять та використання елементів тренінгів на заняттях зі студентами спеціальності «Культурно-дозвіллева діяльність» ВП «МФ КНУКіМ», дозволив зробити висновок, про те, що викладач, який обирає таку форму проведення занять, має чітко усвідомлювати як позитивні особливості так і ті обмеження, які виникають під час проведення такого роду занять у кожній окремій групі студентів, та будувати свою роботу відповідно до певних умов проведення інтерактивного заняття та індивідуальних особливостей студентів у кожній окремій академічній групі.

Упровадження інтерактивних методів у зміст професійної підготовки майбутніх працівників культурно-дозвіллевої сфери дає можливість не тільки ефективно вирішувати різні соціальні, психологічні, та педагогічні проблеми, а й завдяки своїм додатковим можливостям сприяє формуванню готовності студентів до самостійного подолання різних проблем у подальшій професійній діяльності. Водночас вивчення особливостей та специфіки застосування

інтерактивних технологій у системі мистецької освіти надає можливість оптимізувати та вдосконалити навчальний процес.

Впровадження інтерактивних технологій у навчальний процес ВНЗ мистецького профілю сприяє створенню сприятливого рефлексивного простору з можливостями самостійного та свідомого пошуку змісту майбутньої професійної діяльності, активізації самоаналізу і професійної самосвідомості, більш ефективному пошуку інформації та прогнозуванню подальшого професійного розвитку, пошуку шляхів власної професійної реалізації та підвищення конкурентоспроможності на ринку праці.

Студенти, за умовами таких видів занять, мають можливість виконувати певні ролі, що дозволяє їм краще зрозуміти, що відчуває інша людина, та вчатися моделювати різні стратегії майбутньої професійної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Змеев С.И. Андрогогика: основы теории и технологи обучения взрослых / С.И. Змеев. – М. : ПЕР СЭ, 2007.
2. Використання новітніх технологій для особистісної підготовки студентів ХНМУ: матеріали Всеукр. навч. наук. конф. / В.М. Лісовий, В.Д. Марковський та ін. – Тернопіль, 2012. – С. 45–47.
3. Методические указания по класификации методов активного обучения / Сост. Ю.С.Арутюнов, М.М. Бирштейн, В.Н. Бурков, - К., 1989.
4. Мороз Л.І. Професійно-психологічний тренінг у становленні особистості фахівця / Л.І. Мороз : Київ. нац. ун-т внутр.. справ.- К. : Івано-Франківська к : Надвірнянська друкарня. – 2007.- 311 с.
5. Падалка О.С. Педагогічні технології. Навчальний посібник для вузів / О.С.Падалка, А.С.Нісімчук, І.О.Смольок, О.Т.Шпак – К.: «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1995. – 253 с.

Ковальська Л.В.,

кандидат географічних наук, доцент, ДВНЗ
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»,
м. Івано-Франківськ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ДЛЯ НЕПОВНОСПРАВНИХ, ТА ЙОГО ІНТЕРПРЕТАЦІЯ В УКРАЇНІ

Організація відпочинку і дозвілля для неповносправних людей як масового явища розпочалася у 50-х роках ХХ ст., що було зумовлено актуалізацією питань прав людини й усвідомлення цілісності суспільства [2].

Згідно даних ООН у світі 10 % населення є неповносправне. Оскільки розвиток туризму є пріоритетною галуззю господарства, то сфера послуг